

UV-MATERIALE

Vikingetidens Ripa

Tag dette undervisningsmateriale med, når I går rundt på Ribe VikingeCenter. I skal arbejde sammen i grupper af 3-4 elever. Der er opgaver til tre vikingemiljøer, nemlig Markedspladsen år 710-750, Ripa By år 825 og Storgården år 980. Opgaverne starter ved Markedspladsen og følger herefter miljøerne i kronologisk rækkefølge. Brug bagsiden af papiret, hvis der ikke er plads nok at skrive på.

OPGAVER TIL MARKEDSPLADSEN ÅR 710-750

Gå hen til Markedspladsen.

► OPGAVE 1: Læs op for hinanden

...og forestil jer Markedspladsen, som den var i vikingetiden!

Det område, som engang vil blive kaldt Ripa, summer af liv. Håndværkere og købmænd kommer tilrejsende fra alle de danske høvdingedømmer og fra fjerne lande som Gotland og England, Frankeriget, Spanien og Byzans. De handlende lejer en lille parcel af en af kongens embedsmænd. Herfra kan de sælge deres varer og evt. også fremstille dem. Til gengæld er de garanteret kongens beskyttelse, da ingen får lov at stjæle, røve eller udøve vold på området.

► OPGAVE 2: Undersøg et arbejdende værksted

Vælg et værksted og læg godt mærke til det. Gør notater, så I bagefter kan fortælle klassen om værkstedet.

Hvad kalder vikingerne værkstedet? F.eks. rav-smed

Hvilke genstande bliver der fremstillet i værkstedet? F.eks. perle, terning osv.

Hvilke materialer bliver der brugt i fremstillingen? F.eks. rav, sand osv.

Hvor kommer materialerne fra?

Materiale:

F.eks. rav

Det kommer fra:

havet

UV-MATERIALE

Vikingetidens Ripa

Hvor tror I, at håndværkeren skaffede disse materialer i vikingetiden? F.eks. han fandt dem på stranden

Hvilke værktøjer bruger håndværkeren? F.eks. kniv, sten osv.

Hvad kan I ellers finde ud af om 'jeres' værksted? _____

Tegn eller tag gerne flere fotos af værkstedet. Brug gerne mobiltelefonen. Håndværkeren må også meget gerne være med på billedet. Billedet skal bruges til jeres fremlæggelse af værkstedet, når I kommer tilbage i klassen.

► OPGAVE 3: Find materialer på Markedspladsen

Vikingerne kendte ikke til beton, plastik, nylon, pap og lign. De fremstillede alt, hvad de havde brug for, af de materialer, som fandtes naturligt i omgivelserne. På markedet i Ribe kunne man også købe genstande, som var hentet i udlandet eller lavet af råvarer, som ikke fandtes i Danmark. F.eks. af fedtsten, skifer, glas, silke, sølv eller guld.

Gå på opdagelse...

Hvor mange forskellige materialer kan I finde på Markedspladsen? Skriv også, hvad materialet er blevet brugt til.

F.eks. Skål af ler, nøgle af bronze osv.

UV-MATERIALE

Vikingetidens Ripa

► OPGAVE 4: Hvordan ser materialerne ud hos glasperlemageren?

Det var især pigerne, der gik med glasperler, hvorimod metalstykker var populære blandt både mænd og kvinder. Håndværkeren, som lavede smykkerne, var sandsynligvis en mand.

Farvelæg!

Find ud af hvilke farver og mønstre vikingerne brugte på deres glasperler. Læg de rigtige farver på perlerne herunder:

OPGAVER TIL RIPA BY ÅR 825

Gå hen til Ripa By.

► OPGAVE 5: Undersøg byggematerialer

Hvilke byggematerialer brugte vikingerne i deres huse? Kig nøje på de mange bygninger og noter de materialer, som I finder.

f.eks. *Træ*

Ligner det jeres eget hus? Hvilke materialer bruges i jeres hus, som ikke er blevet brugt i vikingehusene?

UV-MATERIALE

Vikingetidens Ripa

► OPGAVE 6: Undersøg bymiljøet

Når arkæologerne graver i jorden, finder de mange forskellige ting fra vikingetiden, som vi kan se og nogle gange få lov til at røre ved. Men lyde, lugte og smagsoplevelser må vi tænke os til.

Lyt!

Find et godt sted i Ripa By år 825, hvor der er mange lyde. Sæt jer ned, luk øjnene og åben ørerne. Hvilke lyde kan I høre, og hvor tror I, at lydene kommer fra?

F.eks. *en klaskelyd, måske fra en, der ælter dej. En ko, der brøler osv.*

Sæt **+** ved de lyde, som I mener, at man også kunne høre i vikingetiden.

Sæt **-** ved de lyde, som I *ikke* tror fandtes i vikingetiden.

Lugt!

Sæt jer forskellige steder i byen og luk øjnene, hold hænderne for ørerne og snus kraftigt ind. Hvor mange forskellige lugte kan I skelne fra hinanden?

F.eks. *friskt træ, hestepærer osv.*

Forestil jer...

I er lige flyttet med jeres familie til byen, fordi I ikke havde mere mad ude i det lille hus ved vandet, hvor I boede før. Hvad vil I nu gøre?

Find ud af, hvor I kan sove eller bo, hvordan I kan få mad og drikke, og hvad med varmt tøj, når det bliver vinter? Tag fotos med jeres mobiltelefon af de steder, hvor I vil sove, lave mad, hente vand osv.

Tror I, at der er andre ting, som I kommer til at mangle? Hvilke?

UV-MATERIALE

Vikingetidens Ripa

OPGAVER TIL STORGÅRDEN ÅR 980

Gå hen til Storgården.

► OPGAVE 8: Undersøg vikingernes husdyr

Tegn eller tag fotos af dyrene!

Hvor mange forskellige dyr kan I finde på Storgårdens område? Tegn eller tag fotos af de forskellige dyr.

Sammenlign...

Kig grundigt på alle gårdens dyr. Find nogle forskelle mellem vikingernes dyr og de dyr, som vi holder i dag. Skriv forskellene ned.

Udseende (størrelse, farve, pels m.m.)

I vikingetiden:

Nu:

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Hvor meget kan I selv finde ud af om et dyr?

Vælg et af dyrene på gården og find ud af så meget om det, som I kan. Iagttag dyret, læs skiltene på gården, søg på Google med mobiltelefonen osv.

Hvilket dyr vil I arbejde med? _____

Tegn dyret eller tag et foto af det.

Skriv en række ord, der fortæller om dyrets udseende. _____

Hvad spiser dyret? _____

Hvilke særlige egenskaber har det? _____

Hvilken nytte gjorde dette dyr for vikingerne? _____

UV-MATERIALE

Vikingetidens Ripa

Hvad bruges dyret til i dag? _____

► OPGAVE 9: Undersøg Langhuset

Gå hen til Langhuset.

Gæt...

Hvor mange tagspåner (tagplader) tror I, der er på Langhusets tag? _____

Regn ud...

Det tager en dygtig håndværker ca. 30 minutter at lave en enkelt tagspån. Hvor mange kan han lave om dagen, hvis han arbejder med det i 6 timer? _____

Hvor lang tid vil det ca. tage for én mand at lave alle spånerne til taget, hvis der er præcis så mange tagspåner, som du har gættet på? _____

Vi må sandelig håbe, at de har været flere end én mand om arbejdet, da de byggede langhuset i Vikingetiden!

Tømrerne på Ribe VikingeCenter skulle lave meget andet hver dag end at hugge tagspåner. Det tog dem 71 arbejdsdage at lave 4970 tagspåner til taget. De arbejdede gennemsnitligt 5 timer med det hver dag, og det tog én man ca. 30 minutter at lave en spån.

Tænk jer om...

Det har taget 20 'mandeår' at bygge selve langhuset. Hvad tror I, at et mandeår betyder, når I får at vide, at 4 tømre arbejdede på bygningen i 5 år?

Et mandeår er: _____

Hvor lang tid ville det have taget at bygge langhuset, hvis man havde været 10 mand om det? _____

Og hvis man skulle gøre det helt alene? _____

Hvor mange mandeår ville det tage, hvis man var 5 mand om at bygge langhuset? _____

► OPGAVE 10: Redskaber

Gå på opdagelse...

Hvilke landbrugsredskaber, værktøj og lign. kan I finde på Storgårdens område?

Uden for bygningerne _____

I Langhuset _____

UV-MATERIALE

Vikingetidens Ripa

I stalden _____

I smedjen _____

I laden _____

Sæt **X** ved de redskaber, som ligner nogle, man stadig bruger i dag - mere end 1000 år efter vikingetiden!

Hvad ved du?

Nævn mindst 10 ting, som man bruger i et moderne landbrug, og som ikke fandtes i vikingetiden.

Tænk...

Hvad tror I, at de moderne maskiner har betydet for danskernes daglige liv. Nævn både noget, der er godt, og noget, der er dårligt.

Godt:

Dårligt:

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Tag stilling...

Synes I, at det er mest positivt (godt) eller negativt (dårligt), at vi har fået maskinerne?

UV-MATERIALE

Vikingetidens Ripa

Kort over Ribe VikingeCenter

▶ Indgang til Ribe VikingeCenter.

- 1 Markedspladsen år 710-750
- 2 Ripa By år 825
- 3 Storgården år 980

